

Projektgruppen för RMI – Fördjupad analys

”Regionala matchningsindikatorer – Fördjupad analys”: Anteckningar från workshop den 9 november

Den 9 november 2017 hölls workshop 3 av 4 i analysprojektet om regionala matchningsindikatorer. Projektgruppen presenterade fortsatta resultat inom områdena teknik, pedagogik och vård, denna gång med fokus på industritekniskt utbildade, civilingenjörer med övrig/okänd utbildning, grundskole- och gymnasielärare, samt grund- respektive specialistutbildade sjuksköterskor. Under ett avslutande pass diskuterade workshopdeltagarna de olika resultaten utifrån regionala erfarenheter och perspektiv. Anteckningarna nedan skiljer mellan idéer som vore möjliga att omvandla till statistiska analyser, och mer kvalitativ input till analys och slutrapport.

Område teknik – industritekniskt utbildade

Möjliga analysspår

- Andelen utlandsfödda bland de arbetslösa?
- Inkludera vuxenutbildning i analysen.
- Utbildningsnivå bland anställda i industrin – finns det regionala skillnader?
- Se på föräldrars utbildningsnivå?
- Ytterligare titta på åldersskillnader.
- Skillnader i lönenivåer bland matchade-omatchade?
- Beskriva situationen på landsbygden.
- Vilka yrken anses vara delvis matchade? Hur ser könsskillnaden ut bland de delvis matchade?

Allmän input

- Det kan vara så att det fortfarande finns en viss syn på denna utbildning och de elever som läser den, vilket påverkar ungdomars val.
- De kompetenser som företagen behöver idag och framöver – är det verkligen industriutbildade som efterfrågas?
- Få in koppling till nyindustrialiseringsstrategin. Industrikompetens.

- I Örebro efterfrågar de snarare kompetensutveckling, men verkstadsföretagen vågar inte kompetensutveckla i och med att risken för jobbyten ökar då.
- En förklaring till att Jönköping och Kronoberg sticker ut i statistiken är att de har mindre företag som har fortfarande behov av industriutbildade. Detta kan förklara skillnader mellan länen.
- Vilken utbildningsnivå kommer att vara efterfrågat i framtiden? Är det så bra om företag har en massa industriutbildade?
- Hur påverkar högkonjunkturen? Ifall kraven sjunker, vad innebär det när det vänder?
- Icke könstraditionella val – Dalarna har ett projekt om detta.
- Gruvnäringen har bestämt sig för att nå en könsfördelning om 60-40 %. Garpenberg, har Luleå tekniskas arbete med genus fått genomslag. Viktigt med en systematik.
- Svårighet att få kommuner att erbjuda industritekniskt program, regionala yrkesvux blir viktigare.
- Kan det vara så att teknikprogrammen har vuxit på bekostnad av industritekniska programmet?
- Konkurrensutsatt gymnasiemarknad, vilken betydelse har det haft?

Område teknik – civilingenjörer med okänd/övrig inriktning

Möjliga analysspår

- Se på matchningen i klassiska industriregioner, med hög andel förvärvsarbetande inom tillverkning och företagstjänster.
- Går det att skilja på de med övrig och de med okänd inriktning i gruppen?
- Går det att se civilingenjörer som fått sin utländska utbildning validerad?
- Skilja mellan olika födelseländer i analysen.
- Jämföra antalet som det är framtida brist på (enligt Trender och prognoser) med antalet som inte är matchade, är arbetslösa eller inte ingår i arbetskraften, för att få storleksuppfattning.

Allmän input

- Gruppen kommer troligen att fortsätta öka snabbt.
- Har blivit svårare att få jobb som utländsk civilingenjör.

- Internutbildning – hur mycket jobbar industrin själva med att utbilda civilingenjörer?
- I vilken utsträckning man flyttar från lärosätet ifall man inte får jobb efter avslutade studier skiljer sig troligen mellan t.ex. KTH och Linköpings universitet, vilket påverkar den matchade förvärvsgraden.
- Kommer nya satsningar från regeringen, t.ex. snabbsprånget IVA som riktar sig till nyanlända civilingenjörer.
- Det finns inga detaljuppgifter om vilken civilingenjörsutbildning man har gått i enkäten som man besvarar. Man borde plocka in mer detaljuppgifter om utbildningen.

Område pedagogik – Grund- och gymnasielärare

Problembild, utgångspunkt: Utrikes födda har anmärkningsvärt låg representation bland lärare (framför allt bland grundskolelärare för tidigare år). Styrbjörns fråga: Känner ni igen er? Är problemet känt? Finns det regionala förklaringar?

Möjliga analysspår

- Var bor utrikesfödda, respektive var jobbar utrikesfödda?
- Föräldrars utbildningsbakgrund? (både utbildningsnivå och om föräldrar är lärare)
- Hittills har utbildningsgrupper analyserats vilket blandar validerat/behöriga och icke validerade/obehöriga. Vore intressant titta på yrkesgrupper istället.
- Var arbetar lärarna de facto (mindre geografiska nedbrytningar för att förstå segregationen inom städer t.ex.)?
- Nybörjare (på lärarprogrammen) – ålder kan vara intressant att titta på.

Allmän input

- Yrkeslärare arbetar i grundskolan, vad beror det på?
- Krav på höga kunskaper i svenska för att arbeta som lärare.
- Motstånd från lärarkåren. Kan en utlandsutbildad överbringa de värderingar som ingår i uppdraget för svensk skola?
- Speglar utrikesföddas situation utbildning i det egna landet?
- Policyramverk behövs för att tolka statistiken. Skolan görs om ofta, svårt jämföra lärare (och deras villkor) över lång tid.
- Syskonförtur på förskola – hur har det ändrats och hur ska det ses i ljuset av segregation?

- "Närmaste skola"-principen måste frångås för att det inte ska bli mer segregerat.
- Inspel gällande SKL-rapport: Om alla behöriga läste till lärare skulle det ändå inte räcka.
- Utbildningsplikt – kommer det? Vad skulle det innebära för systemet?

Område vård: Grund- respektive specialistutbildade sjuksköterskor

Möjliga analysspår

- Hur utvecklar sig sjukskrivningarna? Kan vi studera detta på branschnivå? Finns det något samband mellan ökad anhörigvård och sjukskrivningar?
- Hur många arbetar deltid i vården?
- Det blir allt fler skönhetskliniker och det krävs en legitimerad sjuksköterska för att ge sprutor. Kan vi se hur många sjuksköterskor som jobbar i den här branschen?
- Hur vanligt är det att grundutbildade sjuksköterskor arbetar som undersköterskor?
- Går det att se på matchningen i dagbefolkningen istället för nattbefolkningen?
- Finns det skillnader i nivåmatchning mellan inrikes och utrikes födda sjuksköterskeutbildade?
- Att en tredjedel av sysselsättningsökningen har skett inom vård och omsorg – går det att fördjupa sig i detta?

Allmän input

- Lönar det sig för grundutbildad sjuksköterska att studera till specialist? Hur stor är utbildningspremien?
- Hur ser arbetssituationen ut – hur mycket av en sjuksköterskas arbetstid går till administrativa uppgifter?
- Dalarna lyfte fram att man tycker sig se ett trendbrott att det är fler killar som idag söker till Vård- och omsorgsprogrammet. En förklaring kan vara att det är fler utrikesfödda/nyanlända som söker utbildningen.
- Vad kommer bli resultatet av den pågående Undersköterskeutredningen (Dir 2017:103)? Kommer undersköterska bli ett legitimationsyrke? Kommer vårdbiträdet att komma tillbaka i större skala i en eller annan form?
- Förändringar i den kommunala hemsjukvården kan ha påverkat efterfrågan på sjuksköterskor.

- Hur bra är bemanningsbranschens yrkeskodning?
- Hur breddas rekryteringen till sjuksköterskeprogrammet?

Allmän input till samtliga områden

- Den nyklassiska frågan: Hur påverkar digitaliseringen arbetsmarknaden och matchningen på arbetsmarknaden?
- I rapporten: Vore bra med pedagogisk beskrivning av yrkesregistret så att det blir möjligt att förklara för mer skeptiska mottagare.

Möjlig framtida RMI-utveckling

- T.ex. civilingenjörer som arbetar som gymnasielärare – bör inte detta bedömas som delvis matchat?
- Ta hjälp av t.ex. referensgruppen för STATIV för att utveckla RMI.